ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 14ης Οκτωβρίου 2010 *

Στην υπόθεση C-535/07,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, η οποία ασκήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2007,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον R. Sauer και την D. Recchia, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Δημοκρατίας της Αυστρίας, εκπροσωπούμενη από τους E. Riedl και E. Pürgy καθώς και από την K. Drechsel, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

υποστηριζόμενη από την

Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τους M. Lumma και J. Möller,

παρεμβαίνουσα,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο του τέταρτου τμήματος προεδρεύοντα του δεύτερου τμήματος, C. Toader και L. Bay Larsen (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston
γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Ιουλίου 2009,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 25ης Φεβρουαρίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας:

— παραλείποντας να καθορίσει ορθώς (στην περίπτωση του τόπου «Hanság» στο ομόσπονδο κράτος του Burgenland) και να οριοθετήσει ορθώς (στην περίπτωση του τόπου Niedere Tauern στο ομόσπονδο κράτος της Στυρίας), βάσει ορνιθολογικών κριτηρίων, τις καταλληλότερες σε αριθμό και έκταση περιοχές της Αυστρίας για τη διατήρηση πτηνών ως ζώνες ειδικής προστασίας (στο εξής: ΖΕΠ), σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφοι 1 ή 2, της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 202, στο εξής: οδηγία περί πτηνών), και

— παραλείποντας να εξασφαλίσει σε ένα τμήμα των καθορισθεισών ΖΕΠ έννομη προστασία σύμφωνη προς τις απαιτήσεις του άρθρου 4, παράγραφοι 1 ή 2, της οδηγίας περί πτηνών και του άρθρου 6, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206, σ. 7, στο εξής: οδηγία περί οικοτόπων),

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις διατάξεις αυτές των εν λόγω οδηγιών.

2 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 26ης Μαΐου 2008, επιτράπηκε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων της Δημοκρατίας της Αυστρίας.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία περί πτηνών

3 Το άρθρο 2 της οδηγίας περί πτηνών ορίζει ότι «[τ]α κράτη μέλη υιοθετούν όλα τα αναγκαία μέτρα με σκοπό να διατηρηθεί ή να προσαρμοσθεί ο πληθυσμός όλων των ειδών των πτηνών που αναφέρονται στο άρθρο 1 σ' ένα επίπεδο που να ανταποκρίνεται ιδιαίτερα στις οικολογικές, επιστημονικές και μορφωτικές απαιτήσεις, λαμβάνοντας ωστόσο, υπόψη τις οικονομικές και ψυχαγωγικές απαιτήσεις».

4 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας περί πτηνών προβλέπει ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις αναφερόμενες στο άρθρο 2 απαιτήσεις, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα με σκοπό να διαφυλαχθεί, διατηρηθεί ή αποκατασταθεί μια επαρκής ποικιλία και επιφάνεια οικοτόπων για όλα τα είδη πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών στο οποίο εφαρμόζεται η Συνθήκη ΕΚ. Δυνάμει της παραγράφου 2, στοιχείο α΄, του ίδιου άρθρου, στα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται με σκοπό τη διαφύλαξη, συντήρηση και αποκατάσταση των βιοτόπων και των οικοτόπων περιλαμβάνεται προπάντων η δημιουργία ζωνών προστασίας.

5 Το άρθρο 4, παράγραφοι 1, 2 και 4, πρώτη περίοδος, της οδηγίας περί πτηνών ορίζει:

«1. Για τα είδη που αναφέρονται στο παράρτημα Ι προβλέπονται μέτρα ειδικής διατηρήσεως, που αφορούν τον οικότοπό τους, για να εξασφαλισθεί η επιβίωση και η αναπαραγωγή των ειδών αυτών στη ζώνη εξαπλώσεώς τους.

Για τον σκοπό αυτό λαμβάνονται υπόψη:

α) τα είδη που απειλούνται με εξαφάνιση,

β) τα είδη που είναι ευπαθή σε ορισμένες μεταβολές των οικοτόπων τους,

γ) τα είδη που θεωρούνται σπάνια διότι οι πληθυσμοί τους είναι μικροί ή η τοπική τους εξάπλωση περιορισμένη,

δ) άλλα είδη που έχουν ανάγκη ιδιαίτερης προσοχής, λόγω ιδιοτυπίας του οικοτόπου τους.

Για να πραγματοποιηθούν οι εκτιμήσεις θα ληφθούν υπόψη οι τάσεις και οι μεταβολές των επιπέδων του πληθυσμού.

Τα κράτη μέλη κατατάσσουν κυρίως σε [ΖΕΠ] τα εδάφη τα πιο κατάλληλα, σε αριθμό και επιφάνεια, για τη διατήρηση των ειδών αυτών στη γεωγραφική θαλάσσια και χερσαία ζώνη στην οποία έχει εφαρμογή η παρούσα οδηγία.

2. Ανάλογα μέτρα υιοθετούνται από τα κράτη μέλη για τα αποδημητικά είδη που δεν μνημονεύονται στο παράρτημα Ι, των οποίων η έλευση είναι τακτική, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες προστασίας στη γεωγραφική θαλάσσια και χερσαία ζώνη στην οποία εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία, όσον αφορά τις περιοχές αναπαραγωγής, αλλαγής φτερώματος και διαχειμάσεως, και τις ζώνες όπου βρίσκονται οι σταθμοί κατά μήκος των οδών αποδημίας. Για το σκοπό αυτό τα κράτη μέλη αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην προστασία των υγροτόπων, και ιδίως όσων έχουν διεθνή σπουδαιότητα.

[…]

4. Τα κράτη μέλη υιοθετούν κατάλληλα μέτρα για να αποφύγουν στις ζώνες προστασίας που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 τη ρύπανση ή τη φθορά των οικοτόπων, καθώς και τις επιζήμιες για τα πτηνά διαταράξεις, όταν αυτές έχουν σημαντικές συνέπειες σε σχέση με τους αντικειμενικούς στόχους του παρόντος άρθρου.»

Η οδηγία περί οικοτόπων

6 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας περί οικοτόπων προβλέπει τη σύσταση ενός συνεκτικού ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου ειδικών ζωνών διατήρησης, επονομαζόμενου «Natura 2000», το οποίο περιλαμβάνει επίσης τις χαρακτηρισθείσες από τα κράτη μέλη ΖΕΠ δυνάμει των διατάξεων της οδηγίας περί πτηνών.

7 Το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας περί οικοτόπων έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν ορισθεί, εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές όσον αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας.»

8 Κατά το άρθρο 7 της εν λόγω οδηγίας, «[ο]ι υποχρεώσεις που πηγάζουν από τις παραγράφους 2, 3 και 4 του άρθρου 6 της παρούσας οδηγίας αντικαθιστούν τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από την πρώτη πρόταση της παραγράφου 4 του άρθρου 4 της οδηγίας [περί πτηνών], όσον αφορά τις ζώνες που χαρακτηρίστηκαν δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 4 ή αναγνωρίστηκαν με ανάλογο τρόπο δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 4 της εν λόγω οδηγίας, τούτο δε από την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας ή από την ημερομηνία της ταξινόμησης ή της αναγνώρισης εκ μέρους ενός κράτους μέλους δυνάμει της οδηγίας [περί πτηνών], εφόσον αυτή είναι μεταγενέστερη».

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

9 Στις 23 Οκτωβρίου 2001, η Επιτροπή απηύθυνε στη Δημοκρατία της Αυστρίας έγγραφο οχλήσεως με το οποίο επισήμανε ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν είχε κατατάξει ως ΖΕΠ τα εδάφη που είναι πλέον κατάλληλα σε αριθμό και επιφάνεια, ιδίως, σε ό,τι αφορά τον χαρακτηρισμό του τόπου Hanság και την οριοθέτηση του τόπου Niedere Tauern. Επιπλέον, η Επιτροπή υποστήριξε ότι το οικείο κράτος μέλος δεν είχε συμμορφωθεί πλήρως προς τις απαιτήσεις της οδηγίας περί πτηνών που σκοπούν στη διασφάλιση της έννομης προστασίας των ΖΕΠ στην Αυστρία.

10 Η Δημοκρατία της Αυστρίας απάντησε στο εν λόγω έγγραφο οχλήσεως διαβιβάζοντας στην Επιτροπή, μεταξύ άλλων, κατάλογο των διαφόρων ζωνών διατηρήσεως των πτηνών και του συστήματος έννομης προστασίας τους. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υπογράμμιζε τον χαρακτηρισμό, εν όλω ή εν μέρει, ορισμένων ΖΕΠ ως εθνικών πάρκων, εθνικών δρυμών, ζωνών προστασίας του τοπίου, περιοχών φυσικής κληρονομιάς ή ζωνών ηρεμίας και, παράλληλα, τους υφιστάμενους νόμους ή κανονιστικές αποφάσεις περί προστασίας της φύσεως που είχαν εκδώσει τα διάφορα ομόσπονδα κράτη.

11 Εν συνεχεία, η Επιτροπή, στις 18 Οκτωβρίου 2004, απηύθυνε στη Δημοκρατία της Αυστρίας συμπληρωματικό έγγραφο οχλήσεως, το οποίο υποκαθιστούσε το αρχικό έγγραφο οχλήσεως και υπογράμμιζε, αφενός, ότι οι ΖΕΠ είχαν καθοριστεί και οριοθετηθεί μη ορθώς και, αφετέρου, ότι τα ειδικά μέτρα έννομης προστασίας των οικείων ζωνών δεν είχαν θεσπιστεί. Με το εν λόγω έγγραφο Επιτροπή επισήμανε, ιδίως, ότι ο τόπος Hanság εξακολουθούσε να μην έχει χαρακτηρισθεί ως ΖΕΠ και ότι μια επέκταση του τόπου Niedere Tauern εξακολουθούσε να μην έχει πραγματοποιηθεί. Επισήμανε, επίσης, ότι οι αυστριακές ζώνες διατηρήσεως των πτηνών είτε προστατεύονταν δυνάμει παλαιότερων, κατ' ουσίαν, κανονιστικών αποφάσεων είτε, σε ορισμένες περιπτώσεις, στερούνταν παντελώς έννομης προστασίας. Στα περισσότερα από τα μέσα προστασίας, ο σκοπός της ειδικής διατηρήσεως και προστασίας των ειδών πτηνών των οποίων έπρεπε να εξασφαλιστεί η διατήρηση και προστασία δεν ήταν ευδιάκριτος. Συναφώς, κατά την Επιτροπή, ήταν αναγκαίο το κανονιστικό πλαίσιο να καταστήσει τουλάχιστον σαφείς τους σκοπούς της ειδικής προστασίας των πτηνών και τούτο ακόμη και αν το επίπεδο προστασίας θεωρούνταν καταρχήν επαρκές, στο μέτρο που το κανονιστικό πλαίσιο προέβλεπε απαγόρευση παρεμβάσεων και υποχρέωση διατηρήσεως.

12 Με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 2004, η Δημοκρατία της Αυστρίας διαβίβασε τις παρατηρήσεις της με τις οποίες απαντούσε, ιδίως, σε σχέση με το ζήτημα της έννομης προστασίας των οικείων τόπων, παρέχοντας εξηγήσεις γενικές αλλά και ειδικές που αφορούσαν τα διάφορα ομόσπονδα κράτη. Σε σχέση με το ζήτημα αυτό, το οικείο κράτος μέλος υποστήριζε ότι το ότι η νομική πράξη, που αποτελεί το μέσο προστασίας, περιλαμβάνει ρητή αναφορά στους σκοπούς διατηρήσεως ή προστασίας δεν είναι καθοριστικής σημασίας.

13 Καθόσον η Επιτροπή δεν ικανοποιήθηκε από τις παρατηρήσεις της Δημοκρατίας της Αυστρίας, απηύθυνε, στις 15 Δεκεμβρίου 2006, αιτιολογημένη γνώμη στο οικείο κράτος μέλος, καλώντας το να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις του εντός προθεσμίας δύο μηνών από την παραλαβή της εν λόγω γνώμης. Με την αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή υποστήριζε ότι, όσον αφορά τους τόπους Hanság και Niedere Tauern, το οικείο κράτος μέλος δεν είχε συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις του. Όσον αφορά το νομικό καθεστώς των προστατευόμενων αυτών ζωνών, η Επιτροπή διευκρίνιζε ότι, γενικώς, ήτοι ακόμη και στην περίπτωση που ορισμένη ΖΕΠ επικαλύπτει προϋφιστάμενο εθνικό δρυμό στον οποίο παρέχεται αυστηρότερη έννομη προστασία σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, εντούτοις, οι σκοποί διατηρήσεως, ήτοι εκείνοι που αφορούν τόσο τα διάφορα είδη πτηνών και τις ειδικές απαιτήσεις προστασίας τους όσο και την αποκατάσταση των οικοτόπων τους, πρέπει, από κοινού με τα αντίστοιχα μέτρα και υποχρεώσεις, να αποτελούν ουσιώδες στοιχείο των σχετικών με τις προστατευόμενες αυτές ζώνες κανονιστικών αποφάσεων. Εντούτοις, μεγάλος αριθμός ΖΕΠ εξακολουθεί να μην αποτελεί αντικείμενο οποιασδήποτε ειδικής κανονιστικής αποφάσεως σκοπούσας στην ειδική προστασία της οικείας ορνιθοπανίδας.

14 Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν πείστηκε από τις παρατηρήσεις που η Δημοκρατία της Αυστρίας υπέβαλε ως απάντηση στην εν λόγω αιτιολογημένη γνώμη, άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

Επί της προσφυγής

Επί της πρώτης αιτιάσεως που αντλείται από τη μη τήρηση των διατάξεων του άρθρου 4, παράγραφοι 1 ή 2, της οδηγίας περί πτηνών, λόγω μη χαρακτηρισμού του τόπου Hanság ως ΖΕΠ και μη ορθής οριοθετήσεως της ΖΕΠ του Niedere Tauern

15 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας περί πτηνών επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να κατατάξουν σε ΖΕΠ τα

εδάφη που σε αριθμό και επιφάνεια είναι τα πιο κατάλληλα για τη διατήρηση των ειδών που μνημονεύονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας αυτής και ότι βάσει της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου τα κράτη μέλη κατατάσσουν σε ΖΕΠ και τις περιοχές αναπαραγωγής, αλλαγής φτερώματος και διαχειμάσεως των μη παρατιθεμένων στο εν λόγω παράρτημα αποδημητικών ειδών των οποίων η έλευση είναι τακτική, καθώς και τις ζώνες όπου βρίσκονται οι σταθμοί κατά μήκος των οδών αποδημίας τους (απόφαση της 3ης Μαρτίου 2003, C-240/00, Επιτροπή κατά Φινλανδίας, Συλλογή 2003, σ. I-2187, σκέψη 16).

Επί του μη χαρακτηρισμού του τόπου Hanság ως ΖΕΠ

— Επιχειρήματα των διαδίκων

16 Η Επιτροπή υποστηρίζει, πρώτον, ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας παρέβη την υποχρέωση που υπέχει περί χαρακτηρισμού του τόπου Hanság, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας περί πτηνών. Συγκεκριμένα, ο τόπος αυτός, είχε προσδιοριστεί ως το καταλληλότερο έδαφος για την προστασία ορισμένων ειδών πτηνών, ήτοι των ειδών αγριόγαλος (Otis tarda), λιβαδόκιρκος (Circus pygargus) και βαλτόμπουφος (Asio flammeus).

17 Η Δημοκρατία της Αυστρίας απαντά ότι ο τόπος Hanság δεν μπορεί πλέον να χαρακτηρισθεί ως το καταλληλότερο έδαφος για την προστασία, επί του παρόντος, των ειδών που αναφέρει η Επιτροπή. Άλλα εδάφη, πλην αυτών του ως άνω τόπου, κατέστησαν σημαντικότερα για τα εν λόγω είδη. Πάντως, το οικείο κράτος μέλος αναγνωρίζει ότι η επέκταση των ορίων του εν λόγω τόπου, του οποίου το κύριο τμήμα υπάγεται στο σύστημα προστασίας του άρθρου 6, παράγραφοι 2 έως 4, της οδηγίας περί οικοτόπων, λόγω του χαρακτηρισμού του ως τόπου Natura 2000, δικαιολογείται επί της ουσίας. Πάντως, δεδομένου ότι ο οικείος τόπος Natura 2000 και οι πληθυσμοί των ειδών πτηνών που διαβιούν εντός αυτού υπάγονται ήδη στο σύστημα

προστασίας που θεσπίζουν οι ως άνω διατάξεις, μια καθυστέρηση συναφώς δεν παρουσιάζει, κατά το καθού κράτος μέλος, κανένα κίνδυνο. Εξάλλου, ο τόπος Hanság δεν υπέστη καμία υποβάθμιση. Τέλος, με κανονιστική απόφαση της κυβερνήσεως του ομόσπονδου κράτους του Burgenland της 3ης Ιουνίου 2008, η οποία κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, ο τόπος αυτός, κατ' εφαρμογή της οδηγίας περί πτηνών, κηρύχθηκε «ευρωπαϊκή ζώνη διατηρήσεως Waasen-Hanság».

18 Κατ' ακολουθία, η Δημοκρατία της Αυστρίας φρονεί ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν υφίσταται πλέον παράβαση της οδηγίας περί πτηνών και ότι, επομένως, η παραίτηση από την προσφυγή ως προς το σημείο αυτό είναι δικαιολογημένη.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

19 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία, η Δημοκρατία της Αυστρίας είχε δεχθεί την ανάγκη χαρακτηρισμού του τόπου Hanság ως ΖΕΠ και είχε γνωστοποιήσει στην Επιτροπή την πρόθεσή της να προβεί πράγματι στον χαρακτηρισμό του τόπου αυτού.

20 Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι, μετά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, ο τόπος Hanság χαρακτηρίσθηκε, κατ' εφαρμογή της οδηγίας περί πτηνών, ως «ευρωπαϊκή ζώνη διατηρήσεως» με κανονιστική απόφαση της κυβερνήσεως του ομόσπονδου κράτους του Burgenland.

21 Επομένως, δεν αμφισβητείται ότι ο τόπος Hanság περιλαμβάνεται, προφανώς, μεταξύ των πλέον κατάλληλων τόπων υπό το πρίσμα της προστασίας των επίμαχων ειδών, που εμπίπτουν στο παράρτημα Ι της οδηγίας περί πτηνών και στα οποία αναφέρεται το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας και ότι, κατ' ακολουθία, ο εν λόγω τόπος πρέπει να χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ δυνάμει της οδηγίας αυτής.

22 Δεδομένου ότι η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την κατάσταση που επικρατούσε στο κράτος μέλος κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, οι δε μεταβολές που επήλθαν εν συνεχεία δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη από το Δικαστήριο (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2007, C-183/05, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, Συλλογή 2007, σ. I-137, σκέψη 17), διαπιστώνεται ότι, καθόσον ο χαρακτηρισμός που περιλαμβάνεται στη σκέψη 20 της παρούσας αποφάσεως πραγματοποιήθηκε μετά τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, η αιτίαση που στηρίζεται στον μη χαρακτηρισμό του τόπου Hanság ως ΖΕΠ, κατά παράβαση του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας περί πτηνών, είναι βάσιμη.

23 Η κατά την προηγούμενη σκέψη διαπίστωση δεν αναιρείται από το γεγονός ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει στο εξής ενώπιον του Δικαστηρίου, χωρίς πάντως να θεμελιώνει επαρκώς τους ισχυρισμούς της συναφώς, ότι, σε σύγκριση με άλλους τόπους, ο τόπος Hanság δεν πρέπει πλέον να θεωρείται ως ο πλέον κατάλληλος για τη διατήρηση του αγριόγαλου, του λιβαδόκιρκου και του βαλτόμπουφου.

24 Η εν λόγω διαπίστωση δεν αναιρείται επίσης από το γεγονός, ακόμη και αν αυτό θεωρηθεί αποδεδειγμένο, ότι ο εν λόγω τόπος, αφενός, προστατευόταν, εν πολλοίς, βάσει της οδηγίας περί οικοτόπων στο πλαίσιο του δικτύου Natura 2000 και, αφετέρου, δεν υπέστη καμία υποβάθμιση. Συγκεκριμένα, αφενός, στο μέτρο που τα νομικά καθεστώτα των οδηγιών περί πτηνών και περί οικοτόπων είναι ξεχωριστά μεταξύ τους, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να αποφύγει τις υποχρεώσεις του από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών, επικαλούμενο μέτρα διαφορετικά από εκείνα που προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία (απόφαση της 28ης Ιουνίου 2007, C-235/04, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 2007, σ. I-5415, σκέψη 79). Αφετέρου, το γεγονός ότι ο τόπος περί του οποίου πρόκειται δεν υπέστη υποβάθμιση δεν είναι ικανό να ανατρέψει την επιβαλλόμενη στα κράτη μέλη υποχρέωση

περί χαρακτηρισμού ορισμένων τόπων ως ΖΕΠ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, C-418/04, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, Συλλογή 2007, σ. I-10947, σκέψη 38).

Επί της μη ορθής οριοθετήσεως της ΖΕΠ Niedere Tauern

— Επιχειρήματα των διαδίκων

25 Η Επιτροπή, διαπιστώνοντας ότι η ΖΕΠ Niedere Tauern, η οποία είχε επιφάνεια 137 742 εκταρίων το 1999, είχε περιοριστεί σε περίπου 87 000 εκτάρια τον Μάιο του 2001, υποστηρίζει ότι η οριοθέτηση της ζώνης αυτής είναι ανεπαρκής υπό το πρίσμα των απαιτήσεων προστασίας που προβλέπονται από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 ή 2, της οδηγίας περί πτηνών για τα περιλαμβανόμενα σε αυτή είδη πτηνών. Εν προκειμένω, πρόκειται ειδικότερα για είδη όπως ο βουνοσφυριχτής (Charadrius morinellus), ο αγριόκουρκος (Tetrao urogallus), το χαροπούλι (Aegolius funereus), η κουκουβάγια (Glaucidium passerinum), η μαυροτσικλιτάρα (Dryocopus martius), η τριδακτυλοτσικλιτάρα (Picoides tridactylus), η σταχτοτσικλιτάρα (Picus canus) καθώς και η αγριόκοτα (Bonasa bonasia).

26 Κατά την Επιτροπή, η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν έχει αποδείξει επιστημονικώς ότι η αρχική οριοθέτηση του τόπου Niedere Tauern πρέπει να θεωρηθεί εσφαλμένη από τεχνικής απόψεως.

27 Η Δημοκρατία της Αυστρίας επισημαίνει ότι, προς διασφάλιση της προστασίας του βουνοσφυριχτή, το ομόσπονδο κράτος της Στυρίας επεξέτεινε, στη διάρκεια του έτους 2008, τη ΖΕΠ Niedere Tauern. Με την επέκταση δε αυτή, η οποία στηρίζεται σε

επιστημονικές μελέτες, καθίσταται δυνατή η πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας περί πτηνών, δεδομένου ότι τα πλέον κατάλληλα σε αριθμό και επιφάνεια εδάφη για τη διατήρηση των επίμαχων προστατευόμενων ειδών χαρακτηρίζονται ως ΖΕΠ.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

28 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η ΖΕΠ Niedere Tauern, της οποίας η επιφάνεια αρχικώς μειώθηκε από 137 742 εκτάρια σε περίπου 87 000 εκτάρια, επεκτάθηκε, εν συνεχεία, σε 101 880 εκτάρια στη διάρκεια του 2008, ήτοι μετά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, υπό το πρίσμα της οποίας πρέπει να εκτιμάται η προβαλλόμενη από την Επιτροπή παράβαση, όπως υπομνήσθηκε ανωτέρω στη σκέψη 22 της παρούσας αποφάσεως.

29 Όπως παραδέχθηκε η Δημοκρατία της Αυστρίας, η επέκταση αυτή υπαγορεύθηκε από την ανάγκη της διασφαλίσεως της προσήκουσας προστασίας του βουνοσφυριχτή, είδους που μνημονεύεται στο παράρτημα Ι της οδηγίας περί πτηνών.

30 Συνεπώς, αρκεί, εν πάση περιπτώσει, η διαπίστωση ότι κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, η επιφάνεια της επίμαχης ΖΕΠ ήταν ανεπαρκής υπό το πρίσμα των απαιτήσεων προστασίας που προβλέπονται από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας περί πτηνών.

31 Κατ' ακολουθία, η πρώτη αιτίαση, καθόσον αντλείται από παράβαση του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας περί πτηνών, πρέπει να γίνει δεκτή.

Επί της δεύτερης αιτιάσεως που αντλείται από τη μη τήρηση των διατάξεων του άρθρου 4, παράγραφοι 1 ή 2, της οδηγίας περί πτηνών και του άρθρου 6, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της οδηγίας περί οικοτόπων, λόγω της ανεπαρκούς έννομης προστασίας που παρασχέθηκε σε τμήμα των ήδη καθορισθεισών ΖΕΠ

Επί του παραδεκτού

— Επιχειρήματα των διαδίκων

32 Η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, αφενός, διεύρυνε το αντικείμενο της προσφυγής και, αφετέρου, δεν επικαλέστηκε επαρκή στοιχεία προς απόδειξη της υπάρξεως συγκεκριμένων παραβάσεων οι οποίες να αφορούν συγκεκριμένους προστατευόμενους τόπους.

33 Όσον αφορά το πρώτο σημείο, το εν λόγω κράτος μέλος υποστηρίζει ότι, ενώ η αιτιολογημένη γνώμη δεν αφορούσε «τις κανονιστικές αποφάσεις περί των ήδη καθορισθεισών ευρωπαϊκών ζωνών διατηρήσεως», το δικόγραφο της προσφυγής αναφέρεται και σε φερόμενες παραβάσεις των επίμαχων οδηγιών απορρέουσες από τις κανονιστικές αυτές αποφάσεις. Επιπλέον, οι αιτιάσεις που περιλαμβάνονται στην αιτιολογημένη γνώμη συνοψίζονται στη μη τήρηση των υποχρεώσεων περί διατυπώσεως σκοπών διατηρήσεως για κάθε ΖΕΠ, περί διασφαλίσεως μέσω δεσμευτικών μέτρων των σκοπών της προστασίας, καθώς και περί εκπονήσεως χαρτών οι οποίοι να έχουν δεσμευτική ισχύ και να αποτελούν αντικείμενο επαρκούς δημοσιότητας. Αντιθέτως, με το δικόγραφο της προσφυγής, οι ουσιαστικές απαιτήσεις όσον αφορά το νομικό πλαίσιο προστασίας των ΖΕΠ διευρύνθηκαν ουσιωδώς, υπό την έννοια ότι η Επιτροπή απαιτεί οι σχετικές με τις εν λόγω ΖΕΠ κανονιστικές αποφάσεις να επιβάλλουν υποχρεώσεις και απαγορεύσεις αφορώσες ειδικώς συγκεκριμένους τόπους και είδη καθώς και συγκεκριμένα μέτρα, προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των οικείων διατάξεων των οδηγιών περί πτηνών και περί οικοτόπων.

34 Ως παράδειγμα, η Δημοκρατία της Αυστρίας αναφέρει ιδίως ότι, όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από το ότι η θεσπισθείσα από τα ομόσπονδα κράτη της Στυρίας και της Κάτω Αυστρίας νομοθεσία περί των ευρωπαϊκών ζωνών διατηρήσεως δεν είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, αυτή δεν αντιστοιχεί στα εκτιθέμενα από την Επιτροπή με την αιτιολογημένη γνώμη της. Επιπλέον, όσον αφορά το ομόσπονδο κράτος του Salzbourg, η Επιτροπή, με το συμπληρωματικό έγγραφο οχλήσεως, δεν υποστήριξε ότι το νομικό πλαίσιο που ίσχυε για τις ΖΕΠ του ομόσπονδου αυτού κράτους δεν εξασφάλιζε τη δέουσα προστασία, αλλά ανέφερε, και πάντως το πρώτον με την αιτιολογημένη γνώμη, μόνον τον τόπο Salzachauen ως ΖΕΠ στην οποία δεν παρεχόταν επαρκής έννομη προστασία.

35 Όσον αφορά το δεύτερο σημείο, η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι ούτε η αιτιολογημένη γνώμη ούτε το δικόγραφο της προσφυγής επιτρέπουν να καταστούν γνωστές οι προβαλλόμενες από την Επιτροπή παραβάσεις και οι ΖΕΠ τις οποίες αυτές αφορούν. Κατά συνέπεια, το κράτος μέλος αυτό δεν είναι σε θέση να αμυνθεί αποτελεσματικώς. Επιπλέον, δεδομένου ότι το περιεχόμενο και η έκταση ισχύος των αναγκαίων μέτρων για τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η οδηγία περί πτηνών και η οδηγία περί οικοτόπων δεν έχουν καθοριστεί, η Δημοκρατία της Αυστρίας διατρέχει διαρκώς τον κίνδυνο να κινηθεί εναντίον της διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από την εκδοθησομένη απόφαση με αντικείμενο τη διαπίστωση της παραβάσεως που αποτελεί το αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής.

36 Στο πλαίσιο αυτό, καταρχάς, όσον αφορά το ομόσπονδο κράτος του Burgenland, η Επιτροπή δεν διευκρινίζει ποιοι είναι οι τόποι οι οποίοι δεν τυγχάνουν προσήκουσας προστασίας. Εν συνεχεία, η Επιτροπή περιορίζεται να χαρακτηρίσει ως ανεπαρκές το νομικό πλαίσιο προστασίας των τόπων του ομόσπονδου κράτους της Άνω Αυστρίας. Τέλος, όσον αφορά το ομόσπονδο κράτους του Τυρόλου, η Επιτροπή, με αφετηρία το παράδειγμα του τόπου Tiroler Lechtal, χαρακτηρίζει όλες τις διατάξεις που θεσπίστηκαν με σκοπό την προστασία των τόπων Natura 2000 του Τυρόλου ως γενικές διατάξεις, οι οποίες δεν διασφαλίζουν επαρκή προστασία.

37 Ως προς το πρώτο σημείο, η Επιτροπή απαντά ότι η προσφυγή και η αιτιολογημένη γνώμη κατ' ουσίαν ταυτίζονται όσον αφορά την αιτίαση περί της ανεπαρκούς προστασίας η οποία παρέχεται σε τμήμα των ήδη καθορισθεισών ΖΕΠ. Επομένως,

οι υφιστάμενες κανονιστικές αποφάσεις περί ευρωπαϊκών ζωνών διατηρήσεως δεν είχαν αποκλειστεί από το αντικείμενο της διαφοράς. Πάντως, οι σχετικές με τις ΖΕΠ υποχρεώσεις και απαγορεύσεις έχουν, εν πάση περιπτώσει, δεσμευτική ισχύ για τη Δημοκρατία της Αυστρίας. Κατά συνέπεια, το επιχείρημα ότι τα εκτιθέμενα στην αιτιολογημένη γνώμη δεν θεμελιώνουν ειδικώς την αιτίαση που αντλείται από το ανεπαρκές επίπεδο προστασίας στα ομόσπονδα κράτη της Στυρίας και της Κάτω Αυστρίας πρέπει να απορριφθεί. Τέλος, μολονότι είναι αληθές ότι το συμπληρωματικό έγγραφο οχλήσεως ουδέν διαλαμβάνει σε σχέση με την έννομη κατάσταση στο ομόσπονδο κράτος του Salzbourg, πάντως, το οικείο κράτος μέλος δεν μπορούσε βασίμως να θεωρήσει ότι η αιτίαση που διατυπώθηκε όσον αφορά, για παράδειγμα, την προστασία των ΖΕΠ στο Burgenland δεν ίσχυε και για τις κανονιστικές αποφάσεις του ομόσπονδου κράτους του Salzbourg και, ιδίως, για τον τόπο Salzachauen.

38 Ως προς το δεύτερο σημείο, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η αιτιολογημένη γνώμη έπρεπε να νοηθεί ευρύτερα, υπό την έννοια ότι το επιδιωκόμενο επίπεδο προστασίας προσδιοριζόταν ποιοτικώς από συγκεκριμένες απαιτήσεις, οι οποίες επέτρεπαν στη Δημοκρατία της Αυστρίας να διακρίνει σαφώς για ποιες ΖΕΠ απαιτούνταν διαφορετικά μέτρα μεταφοράς και ποια μορφή έπρεπε να λάβουν αυτά. Τα ανωτέρω αναλύονται λεπτομερέστερα ως προς κάθε ομόσπονδο κράτος και ως προς κάθε ΖΕΠ περί των οποίων πρόκειται στο δικόγραφο της προσφυγής, χωρίς εντούτοις να μεταβάλλεται το αντικείμενο της διαφοράς. Το οικείο κράτος μέλος θα μπορούσε ευχερώς να αμυνθεί ως προς το σημείο αυτό και, πάντως, έκανε ευρέως χρήση της σχετικής δυνατότητας.

39 Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφυγή ουδεμία αμφιβολία καταλείπει σε σχέση με το γεγονός ότι, κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, καμία από τις ΖΕΠ των ομόσπονδων κρατών του Burgenland και της Άνω Αυστρίας δεν ετύγχανε προσήκουσας προστασίας, καθόσον για τις ζώνες αυτές δεν είχε τεθεί κανένας ειδικός σκοπός προστασίας ή διατηρήσεως. Η έλλειψη ειδικών σκοπών προστασίας και διατηρήσεως, διατυπωμένων σε συνάρτηση με την κατάσταση εκάστου είδους πτηνών, ισχύει επίσης για τον τόπο Tiroler Lechtal. Εξάλλου, το σύστημα προστασίας είναι ομοίως ανεπαρκές στις ένδεκα ζώνες Natura 2000 οι οποίες έχουν καθοριστεί από τις αρχές του ομόσπονδου κράτους του Τυρόλου.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

40 Πρέπει να υπομνησθεί ότι το αντικείμενο προσφυγής παραβάσεως καθορίζεται από την αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής, ώστε η προσφυγή πρέπει να στηρίζεται στους ίδιους με την αιτιολογημένη γνώμη λόγους και ισχυρισμούς (βλ. απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2006, C-236/05, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή 2006, σ. I-10819, σκέψη 10 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

41 Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, το έγγραφο οχλήσεως που η Επιτροπή απευθύνει σε κράτος μέλος και, ακολούθως, η αιτιολογημένη γνώμη που εκδίδει οριοθετούν το αντικείμενο της διαφοράς το οποίο, επομένως, δεν μπορεί μεταγενέστερα να διευρυνθεί. Πράγματι, η δυνατότητα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του αποτελεί, ακόμη και αν αποφασίσει να μη τη χρησιμοποιήσει, βασική εγγύηση την οποία παρέχει η Συνθήκη, η δε τήρησή της συνιστά ουσιώδη τύπο για τη νομιμότητα της διαδικασίας αναγνωρίσεως παραβάσεως κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, η αιτιολογημένη γνώμη και η προσφυγή της Επιτροπής πρέπει να στηρίζονται στις ίδιες αιτιάσεις που προβάλλονται με το έγγραφο οχλήσεως, με το οποίο η Επιτροπή κινεί την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία. Σε αντίθετη περίπτωση, μια τέτοια παρατυπία δεν αίρεται από το γεγονός ότι το καθού κράτος μέλος διατύπωσε παρατηρήσεις επί της αιτιολογημένης γνώμης (βλ. απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2007, C-186/06, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 2007, σ. I-12093, σκέψη 15 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

42 Εξάλλου, η αιτιολογημένη γνώμη και η προσφυγή πρέπει να εκθέτουν τις αιτιάσεις κατά τρόπο συνεπή και ακριβή, ώστε να επιτρέπουν στο κράτος μέλος και στο Δικαστήριο να αντιληφθούν επακριβώς το περιεχόμενο της προσαπτόμενης παραβάσεως του δικαίου της Ένωσης, πράγμα που συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου το εν λόγω κράτος να μπορέσει να προβάλει λυσιτελώς τους αμυντικούς ισχυρισμούς του και το Δικαστήριο να διαπιστώσει την ύπαρξη της προβαλλόμενης παραβάσεως (βλ. απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2007, Επιτροπή κατά Ισπανίας, προπαρατεθείσα, σκέψη 18).

Επί της διευρύνσεως του αντικειμένου της προσφυγής

43 Πρώτον, διαπιστώνεται ότι, μολονότι η αιτιολογημένη γνώμη αναφέρει ότι ένας μεγάλος αριθμός ΖΕΠ εξακολουθούν να μην αποτελούν αντικείμενο ειδικής κανονιστικής ρυθμίσεως, η οποία, στην Αυστρία, λαμβάνει συνήθως τη μορφή «κανονιστικής αποφάσεως περί ευρωπαϊκής ζώνης διατηρήσεως» σκοπούσας στη διασφάλιση της προστασίας της οικείας ορνιθοπανίδας, εντούτοις, αυτή είναι διατυπωμένη με όρους οι οποίοι δεν αποκλείουν οι ΖΕΠ για τις οποίες υφίσταται «κανονιστική απόφαση περί ευρωπαϊκής ζώνης διατηρήσεως» να περιλαμβάνονται στη γνώμη αυτή. Συναφώς, υπενθυμίζεται ειδικότερα ότι, κατόπιν της εν λόγω αιτιολογημένης γνώμης, η Δημοκρατία της Αυστρίας πληροφόρησε την Επιτροπή ότι η ζώνη διατηρήσεως πτηνών Flachwasserbiotop Neudenstein είχε κηρυχθεί, το 2005, ευρωπαϊκή ζώνη διατηρήσεως, με κανονιστική απόφαση της κυβερνήσεως του ομόσπονδου κράτους της Καρινθίας στις 23 Μαΐου 2005 (LGBl. αριθ. 47/2005).

44 Δεύτερον, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι η προσφυγή της Επιτροπής, κατά το μέτρο που αναφέρει ότι οι κανονιστικές αποφάσεις περί των ΖΕΠ πρέπει να περιλαμβάνουν υποχρεώσεις και απαγορεύσεις που να αφορούν ειδικώς συγκεκριμένους τόπους και είδη, καθώς και συγκεκριμένα μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των σχετικών διατάξεων των οδηγιών περί πτηνών και περί οικοτόπων, επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, τους όρους της αιτιολογημένης γνώμης. Συγκεκριμένα, στην αιτιολογημένη γνώμη, αναφέρεται ότι «γενικώς, […] οι σκοποί διατηρήσεως, ήτοι εκείνοι που αφορούν τόσο τα διάφορα είδη πτηνών και τις ειδικές απαιτήσεις προστασίας τους όσο και την αποκατάσταση των οικοτόπων τους, πρέπει, από κοινού με τα αντίστοιχα μέτρα και υποχρεώσεις, να αποτελούν ουσιώδες στοιχείο των σχετικών με τις προστατευόμενες αυτές ζώνες κανονιστικών αποφάσεων».

45 Τρίτον, όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από το ότι οι κανονιστικές αποφάσεις περί ευρωπαϊκών ζωνών διατηρήσεως που εκδόθηκαν από τα ομόσπονδα κράτη της Στυρίας και της Κάτω Αυστρίας δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, αυτή δεν περιλαμβάνεται στην αιτιολογημένη γνώμη και πρέπει, επομένως, να κηρυχθεί απαράδεκτη.

46 Όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από την ανεπαρκή έννομη προστασία των ΖΕΠ του ομόσπονδου κράτους του Salzbourg και, ιδίως, του τόπου Salzachauen, δεν αμφισβητείται ότι το συμπληρωματικό έγγραφο οχλήσεως ουδέν ανέφερε σε σχέση με την κατάσταση στο εν λόγω ομόσπονδο κράτος ούτε, ειδικότερα, σε σχέση με την κατάσταση του οικείου τόπου. Κατά συνέπεια, η προσφυγή, κατά το μέτρο που αναφέρεται στο νομικό σύστημα προστασίας των ΖΕΠ του ομόσπονδου κράτους του Salzbourg, είναι επίσης απαράδεκτη.

47 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη καθόσον αφορά το νομικό σύστημα προστασίας των ΖΕΠ των ομόσπονδων κρατών του Salzbourg, της Στυρίας και της Κάτω Αυστρίας.

Επί της ελλείψεως συνοχής και ακρίβειας

48 Δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή προσάπτει στη Δημοκρατία της Αυστρίας ότι δεν εξασφάλισε σε τμήμα των ήδη καθορισθεισών ΖΕΠ έννομη προστασία σύμφωνη με τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης. Προς στήριξη της αιτιάσεως αυτής, η Επιτροπή εκθέτει τις, κατά την άποψή της, ελλείψεις του ισχύοντος στην Αυστρία συστήματος έννομης προστασίας των ΖΕΠ. Συναφώς, η Επιτροπή διευκρινίζει τη γενικού χαρακτήρα αιτίασή της, καθόσον αναφέρεται στην κατάσταση που επικρατεί στα διάφορα ομόσπονδα κράτη του οικείου κράτους μέλους.

49 Επομένως, η κατ' αυτό τον τρόπο διατυπωμένη αιτίαση δεν στερείται, προφανώς, ακρίβειας ή συνοχής.

50 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, μολονότι η αιτιολογημένη γνώμη πρέπει μεν να εκθέτει κατά τρόπο συνεπή και λεπτομερή τους λόγους που οδήγησαν την Επιτροπή να σχηματίσει την πεποίθηση ότι το κράτος μέλος παρέβη κάποια από τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη, η Επιτροπή, ωστόσο, δεν έχει την υποχρέωση να υποδείξει, με τη γνώμη αυτή, τα μέτρα που θα επέτρεπαν την εξάλειψη της προσαπτομένης στο κράτος παραβάσεως (βλ. απόφαση της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02,

Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλογή 2005, σ. I-4713, σκέψη 21 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εξάλλου, η Επιτροπή δεν έχει ομοίως την υποχρέωση να υποδείξει τέτοια μέτρα με την προσφυγή της.

51 Όσον αφορά την προβαλλόμενη ανεπάρκεια στοιχείων που να αποδεικνύουν την ακαταλληλότητα του συστήματος προστασίας των ΖΕΠ στα ομόσπονδα κράτη του Burgenland, της Άνω Αυστρίας και του Τυρόλου, αυτή πρέπει να εξεταστεί επί της ουσίας.

52 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφυγή λόγω παραβάσεως είναι παραδεκτή εντός των ορίων που αναφέρονται στη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως.

Επί της ουσίας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

53 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι σε τμήμα των ήδη καθορισθεισών στην Αυστρία ΖΕΠ δεν παρέχεται έννομη προστασία σύμφωνη με τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 ή 2, της οδηγίας περί πτηνών, και από το άρθρο 6, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της οδηγίας περί οικοτόπων. Συναφώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι υποχρεώσεις ή απαγορεύσεις που απορρέουν από τις εν λόγω διατάξεις και οι οποίες πρέπει όχι μόνο να αφορούν ειδικώς συγκεκριμένες ΖΕΠ και είδη, αλλά επίσης να έχουν δεσμευτική ισχύ και να αποτελούν το αντικείμενο επαρκούς δημοσιότητας, θα έπρεπε να περιλαμβάνονται στην ίδια δεσμευτική νομική πράξη με την οποία καθορίζονται, για κάθε ΖΕΠ, οι προστατευόμενοι οικότοποι και είδη και τίθενται οι σκοποί διατηρήσεως. Στο πλαίσιο αυτό, γενικώς, το νομικό σύστημα προστασίας των ΖΕΠ είναι ανεπαρκές στις περιπτώσεις εκείνες που

ο χαρακτηρισμός ορισμένης ΖΕΠ συνδέεται με την ύπαρξη εθνικού δρυμού ή άλλου είδους χαρακτηρισμένου τόπου, των οποίων η προστασία εξασφαλίζεται με εθνικά ή περιφερειακά μέτρα.

54 Η Δημοκρατία της Αυστρίας απαντά, καταρχάς, ότι η άποψη της Επιτροπής, κατά την οποία οι υποχρεώσεις ή απαγορεύσεις που αφορούν τα διάφορα είδη πτηνών πρέπει να έχουν δεσμευτική ισχύ και να αποτελούν το αντικείμενο επαρκούς δημοσιότητας, είναι υπερβολική στη γενική αυτή διατύπωση. Εν συνεχεία, η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι ουδείς κανόνας επιβάλλει οι εν λόγω υποχρεώσεις ή απαγορεύσεις να περιλαμβάνονται στην ίδια δεσμευτική νομική πράξη με την οποία καθορίζονται, για κάθε ΖΕΠ, οι προστατευόμενοι οικότοποι και είδη και τίθενται οι σκοποί διατηρήσεως. Επιπλέον, το επιχείρημα ότι οι σκοποί διατηρήσεως, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών, πρέπει να θεσπίζονται με τέτοια νομική πράξη είναι αβάσιμο. Τέλος, το καθού κράτος μέλος υπογραμμίζει ότι, λαμβανομένου υπόψη του ότι η προστασία των φυσικών δρυμών εκτείνεται γενικώς σε όλα τα ζωικά και φυτικά είδη, καθώς και στους οικοτόπους τους και στο τοπίο, οι απαγορεύσεις οποιασδήποτε προσβολής είναι ευρύτερες απ' ότι οι αντίστοιχες ισχύουσες για τις «ευρωπαϊκές ζώνες διατηρήσεως», που σκοπούν, γενικώς, στην προστασία συγκεκριμένων ειδών και οικοτόπων.

55 Με το υπόμνημα παρεμβάσεως, η Δημοκρατία της Γερμανίας υποστηρίζει ότι οι οδηγίες περί πτηνών και περί οικοτόπων δεν απαιτούν τα μέτρα προστασίας και διατηρήσεως να συνίστανται σε ειδικές υποχρεώσεις ή απαγορεύσεις, ήτοι να αφορούν καθορισμένες ζώνες και αντικείμενα προστασίας. Ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να επιβάλλουν τέτοιες υποχρεώσεις και απαγορεύσεις, οι οδηγίες αυτές ουδόλως προσδιορίζουν κατά τρόπο επιτακτικό το περιεχόμενό τους. Ομοίως, από τις εν λόγω οδηγίες δεν προκύπτει δεσμευτικού χαρακτήρα υποχρέωση των κρατών μελών να καθορίσουν τους «στόχους διατηρήσεως που πρέπει να επιτευχθούν», ακόμη δε λιγότερο να καθορίσουν τους στόχους αυτούς με την ίδια νομική πράξη που ορίζει τα αγαθά που πρέπει να προστατεύονται και τις ειδικές υποχρεώσεις και απαγορεύσεις που πρέπει να τηρούνται.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

56 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίζουν όσον αφορά τις ΖΕΠ νομικό σύστημα προστασίας που να διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, την επιβίωση και την αναπαραγωγή των ειδών πτηνών που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της οδηγίας αυτής, καθώς και την αναπαραγωγή, την αλλαγή φτερώματος και τη διαχείμαση των αποδημητικών ειδών που δεν απαριθμούνται στο εν λόγω παράρτημα, των οποίων η έλευση είναι τακτική (βλ. αποφάσεις της 18ης Μαρτίου 1999, C-166/97, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 1999, σ. I-1719, σκέψη 21, της 13ης Δεκεμβρίου 2007, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, προπαρατεθείσα, σκέψη 153, και της 11ης Δεκεμβρίου 2008, C-293/07, Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 22).

57 Δεν αμφισβητείται επίσης ότι το άρθρο 4 της οδηγίας περί πτηνών προβλέπει, τόσο για τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι αυτής όσο και για τα αποδημητικά είδη, ένα ειδικό και ενισχυμένο σύστημα προστασίας, το οποίο δικαιολογείται από το γεγονός ότι πρόκειται, αντιστοίχως, για τα είδη που αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη απειλή και για τα είδη που αποτελούν κοινή κληρονομιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1996, C-44/95, Royal Society for the Protection of Birds, Συλλογή 1996, σ. I-3805, σκέψη 23, της 13ης Δεκεμβρίου 2007, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, προπαρατεθείσα, σκέψη 46, και της 11ης Δεκεμβρίου 2008, Επιτροπή κατά Ελλάδας, προπαρατεθείσα, σκέψη 23).

58 Δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας περί οικοτόπων, το οποίο προβλέπει υποχρεώσεις που αντικαθιστούν τις απορρέουσες από το άρθρο 4, παράγραφος 4, πρώτη περίοδος, της οδηγίας περί πτηνών όσον αφορά τις χαρακτηρισμένες ζώνες, το νομικό σύστημα προστασίας των ΖΕΠ πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι, όσον αφορά τις ζώνες αυτές, θα αποφεύγονται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία έχουν οριστεί οι εν λόγω ζώνες (βλ. απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2003, C-415/01, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 2003, σ. I-2081, σκέψη 16, και της 11ης Δεκεμβρίου 2008, Επιτροπή κατά Ελλάδας, προπαρατεθείσα, σκέψη 24).

59 Εξάλλου, η προστασία των ΖΕΠ δεν πρέπει να περιορίζεται σε μέτρα αποτροπής των προσβολών και των εξωτερικών διαταράξεων που προκαλούνται από τον άνθρωπο, αλλά πρέπει, ανάλογα με την κατάσταση, να περιλαμβάνει και θετικά μέτρα για τη διατήρηση και τη βελτίωση της καταστάσεως του τόπου (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, προπαρατεθείσα, σκέψη 154).

60 Κατά το άρθρο 249, τρίτο εδάφιο, ΕΚ, νυν άρθρο 288, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η οδηγία, ενώ δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών. Επομένως, η Δημοκρατία της Αυστρίας, όπως και οποιοδήποτε κράτος μέλος, έχει την επιλογή όσον αφορά τον τύπο και τα μέσα εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία των πτηνών (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, προπαρατεθείσα, σκέψη 157).

61 Μολονότι είναι αληθές ότι η ακριβής μεταφορά της οδηγίας περί πτηνών στο εσωτερικό δίκαιο έχει ιδιαίτερη σημασία, καθόσον η διαχείριση της κοινής κληρονομιάς έχει ανατεθεί στα κράτη μέλη όσον αφορά το έδαφος του καθενός (βλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, προπαρατεθείσα, σκέψεις 64 και 159), πάντως αυτή δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να νοηθεί υπό την έννοια ότι επιβάλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να συμπεριλάβουν τις υποχρεώσεις και τις απαγορεύσεις που απορρέουν από τα άρθρα 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών και 6, παράγραφος 2, της οδηγίας περί οικοτόπων στη νομική πράξη που καθορίζει, για κάθε ΖΕΠ, τους προστατευόμενους οικοτόπους και είδη καθώς και τους σκοπούς διατηρήσεως.

62 Όσον αφορά τις εν λόγω υποχρεώσεις, οι οποίες, κατά τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, πρέπει να είναι θετικές και ειδικές προς συγκεκριμένες ΖΕΠ και είδη, από τη σκέψη 59 της παρούσας αποφάσεως καθώς και από τη σκέψη 34 της αποφάσεως της 20ής Οκτωβρίου 2005, C-6/04, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (Συλλογή 2005, σ. I-9017), προκύπτει ότι η θέσπιση θετικών μέτρων για τη διατήρηση και τη βελτίωση της καταστάσεως μιας ΖΕΠ δεν έχει συστηματικό χαρακτήρα, αλλά εξαρτάται από τη συγκεκριμένη κατάσταση της οικείας ΖΕΠ.

63 Όσον αφορά τις απαγορεύσεις οι οποίες προβάλλεται ότι πρέπει να είναι ειδικές προς συγκεκριμένες ΖΕΠ και είδη, μολονότι είναι αληθές, για παράδειγμα, ότι η προστασία των ΖΕΠ από τις δραστηριότητες των ιδιωτών προϋποθέτει ότι αυτοί εμποδίζονται προληπτικώς από το να επιδοθούν σε εν δυνάμει βλαπτικές δραστηριότητες (απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, προπαρατεθείσα, σκέψη 208), πάντως, ουδόλως προκύπτει ότι η επίτευξη του σκοπού αυτού προϋποθέτει, κατ' ανάγκην, την επιβολή ειδικών απαγορεύσεων για κάθε συγκεκριμένη ΖΕΠ ούτε, όπως προκύπτει από τη σκέψη 20 της αποφάσεως της 7ης Δεκεμβρίου 2000, C-374/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 2000, σ. I-10799), για κάθε συγκεκριμένο είδος.

64 Όσον αφορά τον προσδιορισμό των προστατευόμενων σε κάθε ΖΕΠ ειδών και οικοτόπων, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως η οριοθέτηση μιας ΖΕΠ πρέπει να έχει αναμφισβήτητη δεσμευτική ισχύ (βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Βελγίου, προπαρατεθείσα, σκέψη 22), ο προσδιορισμός των ειδών που δικαιολόγησαν τον χαρακτηρισμό της εν λόγω ΖΕΠ πρέπει επίσης να ανταποκρίνεται στην ίδια απαίτηση. Συγκεκριμένα, αν τούτο δεν ίσχυε, θα υπήρχε κίνδυνος ο σχετικός με την προστασία σκοπός, που απορρέει από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών, καθώς και από το άρθρο 6, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της οδηγίας περί οικοτόπων, να μην επιτευχθεί πλήρως.

65 Όσον αφορά τους σχετικούς με τη διατήρηση σκοπούς, από τις αιτιολογικές σκέψεις 20 και 21 της προπαρατεθείσας αποφάσεως της 7ης Δεκεμβρίου 2000, Επιτροπή κατά Γαλλίας, προκύπτει ότι το νομικό σύστημα προστασίας που πρέπει να εξασφαλίζεται για τις ΖΕΠ δεν απαιτεί οι εν λόγω σκοποί να εξειδικεύονται για κάθε είδος θεωρούμενο μεμονωμένα. Εξάλλου, λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων στις σκέψεις 60 και 61 της παρούσας αποφάσεως, δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να γίνει δεκτό ότι οι σκοποί διατηρήσεως πρέπει να περιέχονται στην ίδια νομική πράξη που καθορίζει τους προστατευόμενους οικοτόπους και είδη για κάθε ΖΕΠ.

66 Όσον αφορά τη φερόμενη ανεπάρκεια του νομικού συστήματος προστασίας των ΖΕΠ που συνδέονται με υφιστάμενο εθνικό δρυμό ή άλλου είδους χαρακτηρισμένο τόπο και οι οποίες προστατεύονται με εθνικά ή περιφερειακά μέτρα, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως επισημαίνεται στη σκέψη 57 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 4 της οδηγίας περί πτηνών προβλέπει, τόσο για τα είδη που απαριθμούνται

στο παράρτημα Ι αυτής όσο και για τα αποδημητικά είδη, ένα ειδικό και ενισχυμένο σύστημα προστασίας. Στο στοιχείο αυτό συνίσταται η ιδιομορφία του συστήματος προστασίας των ΖΕΠ, σε αντίθεση με το γενικό και λιγότερο αυστηρό σύστημα προστασίας που προβλέπει το άρθρο 3 της οδηγίας περί πτηνών όσον αφορά όλα τα είδη πτηνών που μνημονεύονται στην οδηγία (βλ., υπό την έννοια αυτή, Royal Society for the Protection of Birds, προπαρατεθείσα, σκέψεις 19 και 24). Εντούτοις, το γεγονός αυτό δεν σημαίνει ότι μόνον το νομικό σύστημα που θεσπίζεται και τίθεται σε εφαρμογή ειδικά για κάθε ΖΕΠ μπορεί να εξασφαλίσει την αποτελεσματική προστασία αυτού του είδους τόπου.

67 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, εν προκειμένω, δεν αποδείχθηκε το βάσιμο της αιτιάσεως που αντλείται από μια γενικού χαρακτήρα παράβαση εκ μέρους του κράτους μέλους των υποχρεώσεων που προβλέπονται από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 ή 2, της οδηγίας περί πτηνών και από το άρθρο 6, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της οδηγίας περί οικοτόπων.

68 Επομένως, το βάσιμο της προσφυγής λόγω παραβάσεως πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα της νομοθεσίας που ίσχυε στα διάφορα ομόσπονδα κράτη κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας και εντός των ορίων που τίθενται με τη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως.

Όσον αφορά το ομόσπονδο κράτος του Burgenland

— Επιχειρήματα των διαδίκων

69 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, δεδομένου ότι οι ζώνες Natura 2000 δεν μετατράπηκαν σε ευρωπαϊκές ζώνες διατηρήσεως και δεν υπήχθησαν στο νομικό καθεστώς των δεύτερων, δεν υφίσταται προσήκον σύστημα προστασίας των ΖΕΠ του ομόσπονδου κράτους του Burgenland.

70 Η Δημοκρατία της Αυστρίας αναφέρει ορισμένους τόπους σε σχέση με τους οποίους επισημαίνει ότι επεξεργάζεται κανονιστικές αποφάσεις περί χαρακτηρισμού τους ως ευρωπαϊκών ζωνών διατηρήσεως. Μόνον ο τόπος Auwiesen Zickenbachtal έχει χαρακτηριστεί ως «ευρωπαϊκή ζώνη διατηρήσεως Auwiesen Zickenbachtal», με κανονιστική απόφαση της κυβέρνησης του ομόσπονδου κράτους του Burgenland της 23ης Μαρτίου 2008.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

71 Από τα επιχειρήματα των διαδίκων καθώς και από το έγγραφο το οποίο η Δημοκρατία της Αυστρίας απηύθυνε, στις 20 Φεβρουαρίου 2007, στην Επιτροπή απαντώντας στην αιτιολογημένη γνώμη προκύπτει ότι, κατά τη λήξη της ταχθείσας με την εν λόγω γνώμη προθεσμίας, καμία ΖΕΠ δεν είχε καθοριστεί στο ομόσπονδο κράτους του Burgenland. Όμως, η δεύτερη αιτίαση αφορά, όπως επισημαίνεται με τα αιτήματα που προβάλλονται με το δικόγραφο της προσφυγής, μόνον ήδη καθορισθείσες ΖΕΠ.

72 Κατά συνέπεια, η αιτίαση αυτή, καθόσον αφορά την κατάσταση στο εν λόγω ομόσπονδο κράτος είναι άνευ αντικειμένου και πρέπει, επομένως, να απορριφθεί.

Όσον αφορά το ομόσπονδο κράτος της Βιέννης

— Επιχειρήματα των διαδίκων

73 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι για τις τέσσερις ΖΕΠ του ομόσπονδου αυτού κράτους, οι οποίες καθορίστηκαν μόλις στις 17 Οκτωβρίου 2007, δεν προβλέπεται σύστημα προστασίας παρέχον στις ζώνες αυτές επαρκή προστασία.

74 Η Δημοκρατία της Αυστρίας απαντά ότι οι εν λόγω ΖΕΠ προστατεύονται κατά τρόπο σύμφωνο με τις απαιτήσεις του άρθρου 4, παράγραφοι 1 ή 2, της οδηγίας περί πτηνών, καθώς και των άρθρων 6, παράγραφος 2, και 7 της οδηγίας περί οικοτόπων.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

75 Δεν αμφισβητείται ότι οι επίμαχοι εν προκειμένω τόποι δεν είχαν χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας.

76 Υπό τις συνθήκες αυτές, για τον ίδιο λόγο που εκτίθεται στη σκέψη 71 της παρούσας αποφάσεως, η δεύτερη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί κατά το μέτρο που αφορά την κατάσταση στο ομόσπονδο κράτος της Βιέννης.

Όσον αφορά το ομόσπονδο κράτος της Καρινθίας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

77 Κατά την Επιτροπή, το νομικό σύστημα που αφορά την ευρωπαϊκή ζώνη διατηρήσεως πτηνών Flachwasserbiotop Neudenstein, μοναδική ΖΕΠ καθορισθείσα πριν τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει επαρκή προστασία στη ζώνη αυτή, για τον λόγο ότι η εσωτερική νομοθεσία δεν προβλέπει ούτε ειδικά μέτρα και σκοπούς περί διατηρήσεως που να αφορούν τα συγκεκριμένα πτηνά περί των οποίων πρόκειται ούτε αναπαράσταση σε χάρτη της εν λόγω ΖΕΠ.

78 Η Δημοκρατία της Αυστρίας περιορίζεται να επιβεβαιώσει την ύπαρξη της εν λόγω ΖΕΠ.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

79 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 2 της σχετικής με την εν λόγω ΖΕΠ κανονιστικής αποφάσεως της κυβερνήσεως του ομόσπονδου κράτους της Καρινθίας, της 23ης Μαΐου 2005, ορίζει ότι, στο μέτρο που οι όροι προστασίας που προβλέπονται στο άρθρο 2 της κανονιστικής αποφάσεως της ίδιας κυβερνήσεως, της 8ης Νοεμβρίου 1994, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 92/1994 του εν λόγω ομόσπονδου κράτους, εγγυώνται επαρκή προστασία, δεν απαιτείται να καθοριστούν επικουρικώς για την ευρωπαϊκή ζώνη διατηρήσεως Flachwasserbiotop Neudenstein υποχρεώσεις, απαγορεύσεις, όροι περί εγκρίσεως και μέτρα διατηρήσεως.

80 Επιπλέον, το άρθρο 3 της ίδιας κανονιστικής αποφάσεως της 23ης Μαΐου 2005 ορίζει ότι αυτή σκοπεί στη διατήρηση, στην ανάπτυξη ή στην αποκατάσταση σε ικανοποιητικό επίπεδο των προστατευόμενων ειδών που απαριθμούνται στο παράρτημα.

81 Στο πλαίσιο αυτό, λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων που διατυπώθηκαν στη σκέψη 65 της παρούσας αποφάσεως και ελλείψει οποιουδήποτε στοιχείου που να αποδεικνύει ότι η επίτευξη των σκοπών περί διατηρήσεως των ειδών πτηνών που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών, στο οποίο υπάγονται τα απαριθμούμενα στο παράρτημα της εν λόγω κανονιστικής πράξεως είδη, θα απαιτούσε, εν προκειμένω, λεπτομερέστερες διατάξεις από αυτές που θέσπισε η κυβέρνηση του ομόσπονδου κράτους της Καρινθίας, η αιτίαση της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί ως προς το σημείο αυτό.

82 Όσον αφορά την προβαλλόμενη μη αναπαράσταση σε χάρτη της εν λόγω ΖΕΠ, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, μολονότι μια τέτοια αναπαράσταση είναι ικανή να επιτρέψει τη σαφή οριοθέτηση ενός τόπου, πάντως, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας με το σημείο 84 των προτάσεών της, δεν συνιστά τον μόνο δυνατό και αξιόπιστο τρόπο οριοθετήσεως ενός τόπου.

83 Επομένως, η αιτίαση της Επιτροπής πρέπει επίσης να απορριφθεί ως προς το σημείο αυτό.

84 Κατά συνέπεια, η δεύτερη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί καθόσον αφορά την κατάσταση στο ομόσπονδο κράτος της Καρινθίας.

Όσον αφορά το ομόσπονδο κράτος της Κάτω Αυστρίας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

85 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το σύστημα προστασίας που ισχύει στις έντεκα γνωστοποιηθείσες ΖΕΠ του ομόσπονδου αυτού κράτους είναι ανεπαρκές. Αφενός, δεν υφίσταται νομοθεσία σχετική με τις ΖΕΠ Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal και Untere Traun. Αφετέρου, η σχετική με τις ΖΕΠ Traun-Donau-Auen, Ettenau, Frankinger Moos, de Dachstein, d'Unterer Inn και Nationalpark Kalkalpen κανονιστική ρύθμιση δεν εξασφαλίζει προσήκουσα προστασία.

86 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, όσον αφορά τις ΖΕΠ Ettenau, Traun-Donau-Auen και Frankinger Moos, οι υφιστάμενες γενικές κανονιστικές αποφάσεις αναφορικά με τους

φυσικούς δρυμούς ρυθμίζουν, στις δύο τελευταίες περιπτώσεις, μόνον τις επιτρεπόμενες παρεμβάσεις. Όσον αφορά τις ΖΕΠ Dachstein, Unterer Inn και Nationalpark Kalkalpen, αυτές αποτελούν το αντικείμενο ειδικών κανονιστικών ρυθμίσεων σχετικών με τις ευρωπαϊκές ζώνες διατηρήσεως οι οποίες προβλέπουν, κατ' ουσίαν, μόνο μια γενική απαγόρευση παρεμβάσεων.

87 Η Δημοκρατία της Αυστρίας επισημαίνει ότι η κυβέρνηση του ομόσπονδου κράτους της Κάτω Αυστρίας καταρτίζει επί του παρόντος τις κανονιστικές πράξεις που δεν έχουν ακόμη εκδοθεί. Εντούτοις, αποκρούει την άποψη της Επιτροπής ότι καμία ΖΕΠ του ομόσπονδου αυτού κράτους δεν τυγχάνει επαρκούς προστασίας. Συγκεκριμένα, στις ΖΕΠ οι οποίες προστατεύονται επί του παρόντος ως εθνικοί δρυμοί παρέχεται, δυνάμει του άρθρου 25 του νόμου του 2001 της Κάτω Αυστρίας περί προστασίας της φύσεως και του τοπίου της Κάτω Αυστρίας (Oö. Natur-und Landschaftsschutzgesetz 2001, LGBl. αριθ. 129/2001), απόλυτη προστασία, βαίνουσα πέραν των απαιτήσεων της οδηγίας περί πτηνών. Εξάλλου, το οικείο κράτος μέλος αναφέρει ως παράδειγμα ΖΕΠ για τις οποίες ισχύει επαρκές πλαίσιο προστασίας, τις ΖΕΠ Dachstein και Nationalpark Kalkalpen, παραθέτοντας συναφώς σειρά διατάξεων του εσωτερικού δικαίου οι οποίες στοχεύουν ειδικώς στη διατήρηση των πτηνών.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

88 Όσον αφορά τις ΖΕΠ Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal και Untere Traun, ουδεμία σχετική ρύθμιση κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή ή επισημάνθηκε κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία. Επομένως, η αιτίαση της Επιτροπής σχετικά με την ανεπάρκεια της κανονιστικής ρυθμίσεως που αφορά τις εν λόγω ΖΕΠ είναι βάσιμη.

89 Όσον αφορά το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τις λοιπές ΖΕΠ, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή, καθόσον δεν εκθέτει τους λόγους για τους οποίους, ενόψει της συγκεκριμένης καταστάσεως εκάστης ζώνης, ένα τέτοιο πλαίσιο είναι ανεπαρκές

υπό το πρίσμα των συναφών απαιτήσεων των οδηγιών περί πτηνών και περί οικοτόπων, δεν αποδεικνύει, με τους μη επαρκώς εμπεριστατωμένους ισχυρισμούς της, το βάσιμο της αιτιάσεώς της η οποία, επομένως, πρέπει να απορριφθεί ως προς το σημείο αυτό.

90 Κατά συνέπεια, η δεύτερη αιτίαση, καθόσον αφορά την κατάσταση στο ομόσπονδο κράτος της Κάτω Αυστρίας, πρέπει να γίνει δεκτή μόνον κατά το μέτρο που αφορά τις ΖΕΠ Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal και Untere Traun.

Όσον αφορά το ομόσπονδο κράτος του Vorarlberg

— Επιχειρήματα των διαδίκων

91 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ισχύουσα στον εν λόγω ομόσπονδο κράτος κανονιστική ρύθμιση δεν προβλέπει σε σχέση με τις ΖΕΠ ειδικούς σκοπούς προστασίας και διατηρήσεως, ούτε συγκεκριμένα μέτρα ή υποχρεώσεις και απαγορεύσεις. Όσον αφορά, ειδικότερα, τη ΖΕΠ Klostertaler Bergwälder, η Επιτροπή υπογραμμίζει την ανεπαρκή προστασία που παρέχει στη ζώνη αυτή το σχέδιο διαχειρίσεως δασών που εκπόνησε η κυβέρνηση του ομόσπονδου κράτους του Vorarlberg. Όσον αφορά τη ΖΕΠ Verwall, αυτή προστατεύεται ειδικώς δυνάμει κανονιστικής αποφάσεως της εν λόγω κυβερνήσεως, εκδοθείσας, εντούτοις, μετά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, η οποία περιέχει υποχρεώσεις, απαγορεύσεις και διατάξεις οι οποίες σκοπούν στην προστασία και διατήρηση του τόπου καθώς και των προστατευόμενων ειδών που είναι παρόντα σε αυτόν.

92 Η Δημοκρατία της Αυστρίας απαντά ότι οι ΖΕΠ Rheindelta, Lauteracher Ried, Bangser Ried και Matschels καλύπτονται από τις κανονιστικές αποφάσεις περί

προστατευόμενων ζωνών, οι οποίες απαγορεύουν τα μέτρα και τις χρήσεις που οδηγούν σε υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων των ειδών για τα οποία έχουν οριστεί οι εν λόγω ζώνες ή που συνεπάγονται σημαντική ενόχληση για τα είδη αυτά. Όσον αφορά τη ΖΕΠ Klostertaler Bergwälder, το σχετικό με αυτή σχέδιο δασικής διαχειρίσεως είχε εκπονηθεί, με δεσμευτική ισχύ, κατόπιν σχετικής εντολής των αρχών, με σκοπό τη θέση σε εφαρμογή των μέτρων που είναι αναγκαία για τη διατήρηση σε ικανοποιητικό επίπεδο των ειδών πτηνών που μνημονεύονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας περί πτηνών και είναι παρόντα στον εν λόγω τόπο.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

93 Πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 13, παράγραφος 2, της κανονιστικής αποφάσεως περί προστασίας της φύσεως (LGBl. αριθ. 36/2003) προβλέπει ότι η κυβέρνηση του ομόσπονδου κράτους του Vorarlberg υποχρεούται, εφόσον παρίσταται ανάγκη, να θεσπίσει, μέσω σχεδίων διαχειρίσεως ή άλλων συμβάσεων, ή με την έκδοση αποφάσεων ή κανονιστικών πράξεων τα μέτρα συντηρήσεως, αναπτύξεως και διατηρήσεως των ζωνών που θεωρήθηκαν ότι πληρούν τις οικολογικές απαιτήσεις και, ιδίως, των ειδών πτηνών που μνημονεύονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας περί πτηνών και είναι παρόντα στις εν λόγω ζώνες.

94 Το άρθρο 14 της εν λόγω κανονιστικής αποφάσεως προβλέπει ρητώς την απαγόρευση υποβαθμίσεως ενώ το άρθρο 15 της ίδιας κανονιστικής αποφάσεως προβλέπει τη σύνταξη μελέτης επιπτώσεων και, ενδεχομένως, την υποχρέωση λήψεως εγκρίσεως ενόψει των σκοπών διατηρήσεως οι οποίοι απορρέουν από την απαίτηση περί διατηρήσεως σε ικανοποιητικό επίπεδο των φυσικών οικοτόπων και των ειδών που απαριθμούνται στο παράρτημα και που είναι καθοριστικά για τον χαρακτηρισμό της οικείας ζώνης.

95 Στα ανωτέρω προστίθενται, όσον αφορά τις ΖΕΠ Rheindelta, Lauteracher Ried, Bangser Ried, Matschels και Klostertaler Bergwälder, τα μέτρα που επικαλέστηκε η Δημοκρατία της Αυστρίας και περί των οποίων γίνεται λόγος στη σκέψη 92 της παρούσας αποφάσεως.

96 Στο πλαίσιο αυτό, ενόψει, ιδίως, των εκτιμήσεων που διατυπώνονται στη σκέψη 65 της παρούσας αποφάσεως και ελλείψει οποιουδήποτε στοιχείου που να αποδεικνύει ότι η επίτευξη των σκοπών περί διατηρήσεως των ειδών πτηνών που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας περί πτηνών, απαιτεί, εν προκειμένω, λεπτομερέστερες διατάξεις από αυτές που θέσπισε η κυβέρνηση του ομόσπονδου κράτους του Vorarlberg, η αιτίαση της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί καθόσον αφορά τις παρατιθέμενες στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας αποφάσεως ΖΕΠ.

97 Όσον αφορά τη ΖΕΠ του τόπου Verwall, σε αντίθεση με τις ΖΕΠ που αναφέρθηκαν στη σκέψη 95 της παρούσας αποφάσεως, ουδόλως προκύπτει ότι, κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, στον τόπο αυτό παρασχέθηκε ιδιαίτερη έννομη προστασία. Εξάλλου, δεδομένου ότι η εν λόγω κυβέρνηση, σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, εξέδωσε κανονιστική απόφαση με την οποία θεσπίστηκαν διάφορα ειδικά μέτρα προστασίας, πρέπει να γίνει δεκτό, εν προκειμένω, ότι μέχρι τη θέσπιση των οικείων μέτρων η εν λόγω ΖΕΠ δεν προστατευόταν επαρκώς. Επομένως, η προσφυγή είναι βάσιμη συναφώς.

98 Κατ' ακολουθία, η δεύτερη αιτίαση, κατά το μέτρο που αφορά την κατάσταση στο ομόσπονδο κράτος του Vorarlberg, πρέπει να γίνει δεκτή προκειμένου περί της ΖΕΠ Verwall.

Όσον αφορά το ομόσπονδο κράτος του Τυρόλου

— Επιχειρήματα των διαδίκων

99 Κατά την Επιτροπή, η ισχύουσα στο εν λόγω ομόσπονδο κράτος γενική κανονιστική ρύθμιση δεν εγγυάται ένα επαρκές πλαίσιο προστασίας των ΖΕΠ που βρίσκονται εντός αυτού. Ασφαλώς, η κυβέρνηση του ομόσπονδου κράτους του Τυρόλου εξέδωσε κανονιστική απόφαση περιλαμβάνουσα κατάλογο των έντεκα ζωνών Natura 2000, πλην όμως η πράξη αυτή δεν ανέφερε τα προστατευόμενα είδη πτηνών ούτε τους σκοπούς προστασίας και διατηρήσεως, ούτε εξάλλου τους ουσιαστικούς κανόνες συμπεριφοράς που πρέπει να τηρούνται. Την έλλειψη καθορισμού ειδικών σκοπών περί διατηρήσεως υποκατέστησε, γενικώς, η προστασία των οικοτόπων και των πτηνών που μνημονεύονται στα τυποποιημένα δελτία τεχνικών στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 11, του νόμου του 1997 του ομόσπονδου κράτους του Τυρόλου περί προστασίας της φύσεως, ως ίσχυε στις 12 Μαΐου 2004 (LGBl. αριθ. 50/2004, στο εξής: TNSchG). Η Επιτροπή υποστηρίζει, ειδικότερα, ότι το πλαίσιο προστασίας της ΖΕΠ Tiroler Lechtal είναι ανεπαρκές.

100 Η Δημοκρατία της Αυστρίας επισημαίνει ότι η εφαρμογή των οδηγιών περί πτηνών και περί οικοτόπων ενσωματώθηκε σε ένα ήδη υπάρχον σύστημα προστασίας, το οποίο καλύπτει, ιδίως, τους εθνικούς δρυμούς, τα εθνικά πάρκα, τις ζώνες προστασίας του τοπίου, τις ζώνες ηρεμίας και τους προστατευόμενους τόπους. Η εφαρμογή αυτή συνίστατο στον συνδυασμό των κανόνων των ως άνω οδηγιών με τους ήδη ισχύοντες στις ζώνες προστασίας κανόνες και στη συμπλήρωση των δεύτερων. Όμως, στις εν λόγω ζώνες προστασίας, ίσχυαν διάφορες απαγορεύσεις, υποχρεώσεις και συστήματα εγκρίσεων.

101 Με βάση σχέδιο που εκπονήθηκε τον Δεκέμβριο του 2004, όλες οι ΖΕΠ του ομόσπονδου κράτους του Τυρόλου υπάγονταν σε συντονισμένη διαχείριση κατατείνουσα στην υλοποίηση των σκοπών προστασίας που είχαν οριστεί για κάθε μία από τις ζώνες αυτές καθώς και στη διασφάλιση, με τρόπο διαρκή, μεταξύ άλλων, της διατηρήσεως των ειδών πτηνών που είναι παρόντα σε κάθε ζώνη περί της οποίας

πρόκειται. Η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζει ότι το μεταβατικό πλαίσιο που προβλέπεται από το άρθρο 14 του TNSchG εγγυάται επαρκή προστασία των ΖΕΠ μέχρις ότου, με ειδική κανονιστική απόφαση, οριστούν οι σκοποί διατηρήσεως.

102 Το καθού κράτος μέλος παρουσιάζει λεπτομερώς το σύστημα προστασίας που ισχύει σε σχέση με τη ΖΕΠ Tiroler Lechtal και υποστηρίζει ότι αυτό είναι επαρκές υπό το πρίσμα των οδηγιών περί πτηνών και περί οικοτόπων.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου

103 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 9, σημείο 9, του TNSchG, ως σκοποί διατηρήσεως θεωρούνται η διατήρηση και η αποκατάσταση σε ικανοποιητικό επίπεδο των ειδών που απαριθμούνται στο παράρτημα I της οδηγίας περί πτηνών και στο άρθρο της 4, παράγραφος 2, και τα οποία είναι παρόντα σε ευρωπαϊκή ζώνη διατηρήσεως των πτηνών ή των οικοτόπων τους.

104 Δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του TNSchG, η κυβέρνηση του εν λόγω ομόσπονδου κράτους υποχρεούται να καθορίσει, με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων, τους σκοπούς διατηρήσεως για κάθε τόπο Natura 2000 και, εφόσον παρίσταται ανάγκη, τις διατάξεις και τα μέτρα διατηρήσεως που είναι αναγκαία προκειμένου να επιτευχθεί η διατήρηση σε ικανοποιητικό επίπεδο.

105 Το άρθρο 14, παράγραφος 11, του TNSchG προβλέπει, όσον αφορά τη μεταβατική περίοδο που προηγείται της εκδόσεως των εν λόγω κανονιστικών αποφάσεων, ότι οι σκοποί διατηρήσεως αντικαθίστανται προσωρινώς από την προστασία των οικοτόπων καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας, στην οποία περιλαμβάνονται τα πτηνά που μνημονεύονται στα τυποποιημένα έντυπα στοιχείων.

106 Πάντως, αυτό το είδος εντύπου που προβλέπεται από την απόφαση 97/266/ΕΚ της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 1996, όσον αφορά έντυπο πληροφοριών για τους

προτεινόμενους τόπους Natura 2000 (ΕΕ 1997, L 107, σ. 1), και το οποίο δεν αμφισβητείται ότι, βάσει της σχετικής νομοθεσίας του ομόσπονδου κράτους του Τυρόλου, δημοσιεύεται και αντιτάσσεται στους τρίτους, αναφέρει τα είδη πτηνών που δικαιολόγησαν τον χαρακτηρισμό του οικείου τόπου ως ΖΕΠ. Εξάλλου, το εν λόγω έντυπο περιέχει, επίσης, μεταξύ άλλων, περιγραφή του τόπου, γενική εικόνα της ποιότητας και της σημασίας του τόπου υπό το πρίσμα ιδίως των στόχων διατηρήσεως της οδηγίας περί πτηνών, καθώς και αξιολόγηση του τόπου αυτού για καθένα από τα εν λόγω είδη.

107 Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι, εντός εκάστης των ΖΕΠ του εν λόγω ομόσπονδου κράτους, επιβάλλονται διάφορες απαγορεύσεις, υποχρεώσεις και διαδικασίες εγκρίσεως, οι οποίες, όσον αφορά κάθε μία από τις ζώνες αυτές έρχονται να προστεθούν στις υποχρεώσεις λήψεως εγκρίσεως και στις γενικές, εκ του νόμου, απαγορεύσεις.

108 Στο πλαίσιο αυτό, για παράδειγμα, από τη δικογραφία προκύπτει ότι, εντός των εθνικών δρυμών, η κατασκευή, η ανέγερση ή η τοποθέτηση εγκαταστάσεων, η διάνοιξη, η επέκταση ή η μετατόπιση μονοπατιών και δρόμων, η εκσκαφή ή επιχωμάτωση γηπέδων άλλων πλην των περατωμένων οικοδομημένων γηπέδων, η δημιουργία νέων δασοφυτεύσεων, οι προσγειώσεις και οι απογειώσεις στην ύπαιθρο, η πρόκληση σημαντικών θορύβων, η προσθήκη λιπασμάτων, η χρησιμοποίηση τοξικών προϊόντων καθώς και αυτοκίνητων οχημάτων, καταρχήν, απαγορεύονται. Μάλιστα, όσον αφορά τις ΖΕΠ, μια γενική απαγόρευση προσβάσεως έρχεται να προστεθεί στις εν λόγω απαγορεύσεις.

109 Κατόπιν των προεκτεθέντων, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποδείχθηκε ότι το ισχύον στο ομόσπονδο κράτος του Τυρόλου σύστημα προστασίας των ΖΕΠ είναι ανεπαρκές υπό το πρίσμα του άρθρου 4, παράγραφοι 1 ή 2, της οδηγίας περί πτηνών και του άρθρου 6, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της οδηγίας περί οικοτόπων.

110 Αυτό ισχύει ιδίως όσον αφορά τη ΖΕΠ Tiroler Lechtal, η οποία προστατεύεται επίσης ως εθνικό πάρκο και της οποίας ένα τμήμα, ήτοι το «Tiroler Lech», είχε χαρακτηρισθεί ως εθνικός δρυμός.

111 Τα συμπεράσματα που διατυπώνονται στις δύο προηγούμενες σκέψεις δεν αναιρούνται από το γεγονός ότι το άρθρο 14, παράγραφος 3, του TNSchG προβλέπει ότι η κυβέρνηση του ομόσπονδου κράτους του Τυρόλου υποχρεούται να θέσει, με κανονιστικές αποφάσεις, τους σκοπούς διατηρήσεως όσον αφορά κάθε τόπο Natura 2000. Συγκεκριμένα, ακόμη και αν υπάρχουν περιθώρια βελτιώσεως ενός τέτοιου συστήματος, εντούτοις, εν προκειμένω, δεν προκύπτει ότι το ήδη ισχύον στο εν λόγω ομόσπονδο κράτος μέλος σύστημα είναι ανεπαρκές υπό το πρίσμα των απαιτήσεων περί διατηρήσεως.

112 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση, κατά το μέτρο που αφορά την κατάσταση στο ομόσπονδο κράτος του Τυρόλου, πρέπει να απορριφθεί.

113 Όσον αφορά τις ΖΕΠ ως προς τις οποίες διαπιστώθηκε, εν προκειμένω, ότι δεν υφίσταται νομικό σύστημα προστασίας επαρκές υπό το πρίσμα των απαιτήσεων που απορρέουν από τις σχετικές διατάξεις των οδηγιών περί πτηνών και περί οικοτόπων, το Δικαστήριο δεν διαθέτει στοιχεία που να του επιτρέπουν να κρίνει αν τα είδη, των οποίων η παρουσία οδήγησε στον χαρακτηρισμό των οικείων ΖΕΠ, εμπίπτουν συγχρόνως στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 4 της οδηγίας περί πτηνών ή αποκλειστικώς στη μία εξ αυτών.

114 Κατά συνέπεια, θα πρέπει, συναφώς, να ληφθεί υπόψη το άρθρο 4 της οδηγίας περί πτηνών.

115 Υπό το πρίσμα όλων των ανωτέρω παρατηρήσεων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας:

— παραλείποντας να καθορίσει ορθώς, βάσει ορνιθολογικών κριτηρίων, ως ΖΕΠ τον τόπο Hanság στο ομόσπονδο κράτος του Burgenland και να οριοθετήσει ορθώς τη ΖΕΠ του τόπου Niedere Tauern στο ομόσπονδο κράτος της Στυρίας, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας περί πτηνών, και

— παραλείποντας να εξασφαλίσει στις ΖΕΠ Maltsch, Wiesengebiete im Freinwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal και Untere Traun στο ομόσπονδο κράτος της Κάτω Αυστρίας, καθώς και στη ΖΕΠ Verwall στο ομόσπονδο κράτος του Vorarlberg, έννομη προστασία σύμφωνη προς τις απαιτήσεις του άρθρου 4 της οδηγίας περί πτηνών και του άρθρου 6, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της οδηγίας περί οικοτόπων,

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις εν λόγω διατάξεις.

Επί των δικαστικών εξόδων

116 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι οι διάδικοι ηττήθηκαν μερικώς, κάθε διάδικος φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.

117 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, που παρενέβη στη δίκη, φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) Η Δημοκρατία της Αυστρίας:

— **παραλείποντας να καθορίσει ορθώς, βάσει ορνιθολογικών κριτηρίων, ως ζώνη ειδικής προστασίας τον τόπο Hanság στο ομόσπονδο κράτος του**

Burgenland και να οριοθετήσει ορθώς τη ζώνη ειδικής προστασίας του τόπου Niedere Tauern στο ομόσπονδο κράτος της Στυρίας, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών, και

— **παραλείποντας να εξασφαλίσει στις ζώνες ειδικής προστασίας Maltsch, Wiesengebiete im Freinwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal και Untere Traun στο ομόσπονδο κράτος της Κάτω Αυστρίας, καθώς και στη ζώνη ειδικής προστασίας Verwall στο ομόσπονδο κράτος του Vorarlberg, έννομη προστασία σύμφωνη προς τις απαιτήσεις του άρθρου 4 της οδηγίας 79/409 και του άρθρου 6, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας,**

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις εν λόγω διατάξεις.

2) **Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή.**

3) **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.**

(υπογραφές)